

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Obrony
Narodowej**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ I NATO
(NR 5)
z dnia 4 grudnia 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Obrony Narodowej

– podkomisji stałej do spraw współpracy z zagranicą i NATO (nr 5)

4 grudnia 2024 r.

Podkomisja stała do spraw współpracy z zagranicą i NATO, obradująca pod przewodnictwem posłów **Marcina Bosackiego (KO)**, przewodniczącego podkomisji, zapoznała się z:

- informacją na temat zasadniczych założeń polityki bezpieczeństwa Królestwa Szwecji oraz stosunków polsko-szwedzkich, zwłaszcza w kontekście rozwoju sytuacji w Ukrainie.

W posiedzeniu udział wzięli: Jego Ekscelencja **Andreas von Bekerath** ambasador Królestwa Szwecji w Polsce, płk **Anders Stach** attaché obrony w Ambasadzie Królestwa Szwecji w Warszawie, **Lech Drab** dyrektor Departamentu Wojskowych Spraw Zagranicznych w Ministerstwie Obrony Narodowej, **Aleksandra Chołuj** naczelnik wydziału w Departamencie Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikiem oraz **Irena Kołakowska-Fałkowska** kierownik referatu w Departamencie Polityki Bezpieczeństwa MSZ.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Strzępek**, **Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Artur Zaniewski** – naczelnik Wydziału do Spraw Bezpieczeństwa Międzynarodowego w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Panie i panowie, jego ekscelencjo, będę wykonywał moje obowiązki po polsku, więc proszę mi wybaczyć, ale będą państwo mieli tłumaczenie. Dzień dobry wszystkim państwu. Witam członków podkomisji. Witam członków Komisji. Witam przewodniczącego Komisji Obrony Narodowej pana Andrzeja Grzyba i wiceprzewodniczących. Witam wszystkich państwa. Witam przedstawicieli MSZ i MON. Zrobię to po bożemu, z wymienieniem imion i nazwisk. Witam panią Irenę Kołakowską-Fałkowską kierownika referatu w Departamencie Polityki Bezpieczeństwa MSZ. Witam panią Aleksandrę Chołuj naczelnik wydziału w Departamencie Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, panią Ewę Balcerak radcę w Departamencie porządku Publicznego MSWiA, a także pana Leszka Draba dyrektora Departamentu Wojskowych Spraw Zagranicznych w MON.

Panie ambasadorze, bardzo dziękuję za przyjęcie zaproszenia. Bardzo dziękujemy za przyjęcie zaproszenia zwłaszcza w tym momencie, ponieważ stosunki Polski i Szwecji, zwłaszcza w sferze bezpieczeństwa, chyba nigdy nie były tak bliskie. Byliśmy dość blisko siebie np. w XVII wieku, ale po przeciwnych stronach. Natomiast sojusznikami w pełni jesteśmy do niedawna. Od niespełna 2 lat. Bardzo się z tego cieszymy. To jest też bardzo niezwykły moment, bo jesteśmy kilka dni po wizycie premiera Donalda Tuska w Sztokholmie, który uczestniczył zarówno w spotkaniach multilateralnych w ramach grupy państw nordyckich i bałtyckich, jak również w spotkaniach bilateralnych z premierem Szwecji. Chciałbym pana poprosić, żeby tytułem wstępu – jeśli mogę prosić, przez maksymalnie 10–12 minut – powiedział o szwedzkim punkcie widzenia spraw bezpieczeństwa w naszej części sojuszu, czyli we wschodnio-północnej części sojuszu. Oczywiście, także konfliktu spowodowanego agresją Rosji w Ukrainie i stanu stosunków w sferze wojskowej oraz bezpieczeństwa Polski i Szwecji. Wiem, że to dużo pytań jak na 12 minut, ale my – dyplomaci – potrafimy wiele. Myślę, że pan też. Dziękuję.

Jego Ekscelencja ambasador Królestwa Szwecji w Polsce Andreas von Bekerath:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, szanowni członkowie Komisji oraz podkomisji, a także przedstawiciele polskiego rządu. Przede wszystkim chciałbym podziękować za możliwość udziału w tym spotkaniu i za możliwość przedstawienia państwu informacji na temat szwedzkiej polityki bezpieczeństwa.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Bardzo prosiłbym wszystkich o wyciszenie komórek.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo chciałbym wygłosić tę prezentację po polsku. Uczę się polskiego, tego pięknego, ale bardzo trudnego języka. Być może następnym razem uda mi się wygłosić część mojej prezentacji po polsku. Zacznę od omówienia naszej decyzji. Od decyzji Szwecji, żeby przystąpić do NATO. Omówię także to, jaki wkład Szwecja może wnieść do tego sojuszu. Oprócz tego powiem o wadze trwającej pomocy dla Ukrainy. Powiem o tym, że należy się przeciwstawiać, zwalczać i ograniczać działania Rosji. Oprócz tego omówię nasze podejście do relacji transatlantyckich. Przy tej okazji omówię wiele tematów. Wiele obszarów, co do których Polska i Szwecja mają bardzo zbliżone poglądy. Powiem także kilka słów o tym, że mamy silną wolę, żeby pogłębiać i wzmacniać współpracę z Polską w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Jak pan przewodniczący już wspomniał, premier Donald Tusk odwiedził niedawno Sztokholm. Wziął udział w szczycie państw nordyckich oraz bałtyckich. Brał udział w rozmowach wielostronnych, a potem wziął udział w szczycie dwustronnym.

Podczas konferencji prasowej nasz premier – premier Szwecji – powiedział, że relacje między Polską a Szwecją nigdy wspólnie nie były tak bliskie. Dodał, że wspólnie, ponieważ prawdopodobnie chciał uniknąć dyskusji o tym, czy te relacje nie były bliższe w czasach panowania króla Zygmunta. Jednak nasz premier wyraźnie podkreślił, że w tej chwili bezpieczeństwo Polski jest bezpieczeństwem Szwecji. Zanim zacznę moją prezentację, chciałbym skorzystać z tej możliwości, żeby podziękować Polsce i członkom Komisji oraz podkomisji za zdecydowane wsparcie, którego Polska udzieliła Szwecji w czasie, kiedy nasz kraj ubiegał się o członkostwo w NATO. Polska była zagorzałym zwolennikiem udziału Szwecji w sojuszu. Co więcej, polski parlament jako pierwszy ratyfikował nasze członkostwo w NATO. Polski parlament podjął decyzję o ratyfikacji jednogłośnie. Ponadto Polska udzieliła Szwecji gwarancji bezpieczeństwa we wrażliwym okresie, kiedy ubiegaliśmy się o członkostwo, ale jeszcze go nie uzyskaliśmy. Szwecja nigdy nie zapomni tego zdecydowanego wsparcia i pomocy, której Polska udzieliła Szwecji w tym okresie.

Członkostwo w NATO było historycznym krokiem wykonanym przez Szwecję. Dołączając do sojuszu Szwecja zakończyła trwający 200 lat okres militarnej neutralności. Po nieodwracalnej agresji Rosji na Ukrainę Europa, cały świat, w tym Polska i Szwecja znalazły się w punkcie zwrotnym w zakresie swojego bezpieczeństwa i obronności. Nasza decyzja o przystąpieniu do sojuszu jest bezpośrednim efektem tych wydarzeń. Tej bezprawnej i niczym niesprowokowanej wojny napastniczej. Szwecja wykorzystała swoje prawo do suwerennego i niezależnego podejmowania decyzji. Nasz parlament – Riksdag – podjął decyzję o przystąpieniu do sojuszu. Ta decyzja spotkała się z szerokim konsensem na scenie politycznej. Wszystkie partie uznają przynależność do NATO za fundament bezpieczeństwa Szwecji. W tym tkwi siła naszego państwa.

Jesteśmy najmłodszym członkiem sojuszu, jednak sojusz nie jest nam obcy. Dołączyliśmy do Partnerstwa dla Pokoju już w 1994 r. Braliśmy udział we wszystkich ważniejszych operacjach sojuszu. Braliśmy udział w niezliczonych ćwiczeniach i manewrach. Z Polską także ściśle współpracowaliśmy. Liczymy na to, że teraz – jako członek sojuszu – będziemy mogli czerpać z dwudziestopięcioletniego doświadczenia Polski. Szwecja deklaruje, że podstawą jej polityki, jej podejścia do członkostwa w NATO będzie solidarność. To będzie solidarne podejście. Chcemy być wiarygodnym, lojalnym i zaangażowanym sojusznikiem. Teraz przekuwamy te słowa w czyny. Przystąpiliśmy do NATO, ponieważ wierzymy w kolektywną obronę. Chcemy także zapewniać takie bezpieczeństwo. Tej jesieni do Riksdagu złożono projekt ustawy, w której określono wkład, który Szwecja wnieśli do działań odstraszania i obrony NATO. Dzięki takim krokom możemy stać się wiarygodnym

sojuszniakiem w NATO. Szwecja dostarczy batalion o zredukowanej sile bojowej do wysuniętych wojsk lądowych znajdujących się na Łotwie. Oprócz tego Szwecja zaangażuje się w misję nadzoru powietrznego – Baltic Air Policing. Będzie patrolować m.in. również przestrzeń powietrzną Polski. Co więcej, w dziedzinie sił morskich dostarczy okręty wojenne do stałych sił NATO. Weźmie także udział w operacjach prowadzonych w czasie pokoju.

Ponadto przejmie rolę państwa ramowego dla sił NATO, które zostaną utworzone w przyszłości na terenie Finlandii. W ten sposób chcemy wnieść nasz wkład do kolektywnej obrony, współpracując ściśle z Finlandią, a także z innymi państwami członkowskimi sojuszu. Szwecja opowiada się za równym podziałem obowiązków w ramach sojuszu. Jeśli chodzi o nasz budżet obronny w tej chwili wydajemy 2,2% PKB. Do 2028 r. ten udział wzrośnie do 2,6%. Szwecja uważa, że Europa powinna wziąć większą odpowiedzialność w obszarze relacji transatlantycznych. NATO potrzebna jest silniejsza Europa. W obszarze Morza Bałtyckiego przystąpienie Finlandii i Szwecji do sojuszu nakreśliło nową mapę bezpieczeństwa w północnej Europie. Szwecja chce wnieść tutaj swój wkład w zapewnianie bezpieczeństwa. Szwecja przystąpi także do NATO-wskiego podejścia 360°. Szwecja może wnieść wkład do sojuszu na wiele sposobów. Chciałbym podkreślić, dwie najważniejsze kwestie, czyli położenie geograficzne Szwecji, a także jej wkład w zdolności obronne.

Szwecja ma najdłuższą linię brzegową na Bałtyku. Ponadto do Szwecji należy strategiczna wyspa, czyli Gotlandia, a także wiele strategicznych portów morskich. Dołączenie Szwecji do sojuszu oznacza wniesienie 1600 km przestrzeni powietrznej, a także rozszerzenie terenu działań o teren Arktyki i powiązanie jej z terenem sięgającym aż do południowej części Morza Bałtyckiego. W ten sposób pod względem operacyjnym, a także strategicznym cały ten obszar Arktyki, północnego Atlantyku i Bałtyku zostaną ze sobą ściślej powiązane. Obecność Szwecji w sojuszu zwiększy głębię operacyjną, ponieważ Szwecja wnosi do sojuszu linię brzegową. Tak że z tego powodu tworzą się istotne szlaki komunikacyjne i transportowe, istotne porty, a także infrastruktura na lądzie. Ponadto Szwecja wnosi do sojuszu swoje zdolności obronne w dziedzinie działań na morzu. Tutaj wnosimy swój wkład do wszystkich 4 wymiarów działań na morzu. To są działania w domenie powietrznej, działania nawodne, działania podwodne, a także działania na dnie morskim. Szwecja jest wyposażona w wiele różnego rodzaju systemów broni i czujników dostosowanych do działania w szczególnych warunkach panujących na Morzu Bałtyckim. Te warunki są szczególne, ponieważ na wybrzeżach Bałtyku znajdują się tysiące wysp. Bałtyk jest morzem płytkim. W naszej okolicy mamy wybrzeże szkierowe. Szwecja ma duże doświadczenie w działaniu w tak trudnych warunkach.

Opuszczę część, w której chciałem omówić, jak ważne jest nieustające wsparcie dla Ukrainy oraz przedstawić naszą ocenę rosyjskich działań. Może pozostawię to na czas, kiedy poprosimy państwa o zadawanie pytań. W tej chwili przejdę do tego, co wydaje mi się najważniejsze, czyli do ścisłej współpracy między Polską a Szwecją. Nasza współpraca w zakresie bezpieczeństwa i obronności już jest silna i nieustannie się rozwija. Cieszymy się, że będziemy rozszerzać naszą współpracę nie tylko w obrębie sojuszu NATO, ale także w ramach Unii Europejskiej. Punktem wyjścia do naszej współpracy jest nie tylko fakt, że Polska i Szwecja są sąsiadami, ale również to, że mamy podobne interesy, a także w podobny sposób rozumiemy wyzwania, które pojawiają się w naszym sąsiedztwie. Polska i Szwecja mają zbieżne poglądy na wielu kwestiach związanych z bezpieczeństwem. Dowodem na to jest wspólna deklaracja przyjęta przez państwa bałtyckie, nordyckie i Polskę podczas szczytu państwa bałtyckich i nordyckich, który odbył się w zeszłym tygodniu.

Ponadto dowodem na to jest nowa umowa o strategicznym partnerstwie, którą podpisały nasze kraje. W tym porozumieniu o partnerstwie strategicznym określono ważne obszary, w których Polska i Szwecja mogą pogłębić swoją współpracę. Te obszary, to sojusznicze odstraszanie i obronność w rejonie Morza Bałtyckiego, sprawiedliwy podział obowiązków w sojuszu, wzmocnione partnerstwo strategiczne, czerpanie z istniejących formatów współpracy, dialog i kompleksowe bezpieczeństwo w rejonie Morza Bałtyckiego, a także zwiększanie odporności w drodze zacieśniania współpracy w obronie wojskowej i cywilnej. Kolejnym obszarem jest także zapewnianie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowych. Na zakończenie chciałbym podkreślić, że Szwecja dąży do pogłębiania

swojej współpracy z Polską. Dowodem na to było Warszawskie Forum Bezpieczeństwa. Szwecja miała przywilej bycia państwem partnerskim tego wydarzenia. Ponad 100 uczestników forum przyjechało do Warszawy ze Szwecji. Było to m.in. 4 generałów, 2 ministrów i 8 państwa kolegów i koleżanek ze szwedzkiego parlamentu. W ten sposób Szwecja zdemontowała, jak istotne jest dla niej pogłębianie współpracy z Polską w obszarze bezpieczeństwa i obronności.

Na zakończenie zrobię to, od czego prawdopodobnie powinienem zacząć, czyli przedstawię towarzyszącego mi attaché obrony, pana pułkownika Andersa Stacha. Mam nadzieję, że pan pułkownik pomoże mi odpowiadać na państwa trudne pytania. Dziękuję za wysłuchanie.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Szanowni państwo, mamy niecałą godzinę. Panu ambasadorowi bardzo dziękuję za zmieszczenie się w 12 minutach z tłumaczeniem. Połowa, to było dokładnie 12 minut.

Rozpoczynamy sesję pytań i odpowiedzi oraz dyskusji. Oczywiście, jeśli ktoś z przedstawicieli urzędów chciałby się włączyć, to też do tego zachęcam. Mam pierwsze pytanie o to, czego pan dotknął. Na pewno będą pytania o Ukrainę, o stanowisko Królestwa Szwecji w sprawie Rosji i jej polityki, ale ja mam pytanie o wzmocnienie tego, w czym Szwecja prawdopodobnie jest w rejonie najlepsza, czyli o wzmocnienie bezpieczeństwa na Bałtyku. Jak oceniają państwo ostatnie incydenty, a zwłaszcza przecięcie kabli telekomunikacyjnych – dwóch tego samego wieczoru czy dnia? Prawdopodobnie wiemy, kto to zrobił. Jak – jako państwo, które ma największe doświadczenie w bronienu spokoju wód Bałtyku – widzą państwo koordynację tego zagadnienia w ramach NATO, w tym z Polską?

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Panie przewodniczący, bardzo dziękuję za to ważne pytanie. Przede wszystkim chciałbym nawiązać do tego, o czym już powiedziałem. W momencie, kiedy Szwecja i Finlandia przystąpiły do NATO, zmieniła się sytuacja w basenie Morza Bałtyckiego. Teraz wszystkie państwa przybrzeżne, oprócz jednego oczywistego wyjątku – czyli Rosji – są państwami członkowskimi sojuszu. To otwiera nowe możliwości. Daje dostęp do nowych lokalizacji, które umożliwiają zwiększanie i zacieśnianie współpracy w basenie Morza Bałtyckiego. Szwecja chce zintensyfikować współpracę i dialog w tym zakresie. Nie tylko z Polską, ale także z Polską, ponieważ uważamy, że wspólnie ponosimy odpowiedzialność za bezpieczeństwo na Morzu Bałtyckim, w tym także za infrastrukturę znajdującą się na dnie Morza Bałtyckiego. W kontekście tych niedawnych wydarzeń uważam, że ujawniają one podatność naszych społeczeństw na zagrożenia. Sytuacja w basenie Morza Bałtyckiego jest poważna. W tej chwili te incydenty, o których pan przewodniczący wspominał, są przedmiotem śledztwa. Sprawdzamy te incydenty we współpracy z naszymi sojusznikami, a także z naszymi partnerami. Nie możemy wykluczyć, że to był akt sabotażu. Nie mamy jeszcze takiej wiedzy, jednak nie możemy takiej możliwości wykluczyć.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Poprosiłbym jeszcze pana pułkownika Andersa Stacha o uzupełnienie.

Attaché obrony w Ambasadzie Królestwa Szwecji w Warszawie płk Anders Stach:

Tak. Zgadza się, że wszystkie 8 państw z rejonu Morza Bałtyckiego muszą zrobić co w ich mocy i muszą zrobić to razem. Przede wszystkim potrzebujemy wiedzy. Potrzebujemy świadomości sytuacyjnej. Musimy wiedzieć, jak sprostać tym wyzwaniom, które się pojawiają. Następnie kolejnym krokiem jest połączenie naszych wszystkich zdolności. Potrzebna jest nam również wspólna koncepcja, która powinna uwzględniać podmioty z dziedziny obrony wojskowej i cywilnej. Z obu tych dziedzin. Chciałbym jeszcze wspomnieć, że w Rostoku znajduje się rotacyjne dowództwo sił morskich, w którym personel zatrudniają Szwecja, Polska oraz Niemcy. To także daje nam możliwości współpracy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Dziękuję bardzo. Teraz pytanie zada pani posłanka Nowogórska, a potem pan poseł przewodniczący Szewiński.

Posel Urszula Nowogórska (PSL-TD):

Szanowny panie ambasadorze, panie pułkowniku, panie przewodniczący, wysoka podkomisjo, w zasadzie pan przewodniczący zadał pytanie, które chciałam zadać. Natomiast pan pułkownik niejako udzielił częściowo odpowiedzi na pytanie, które chciałam zadać jako drugie w kolejności. Szanowni państwo, obecna sytuacja geopolityczna sprawia, że łakomym kąskiem ataków staje się infrastruktura strategiczna wszystkich państw Unii Europejskiej i krajów NATO. Rzeczywiście należałoby się zastanowić, jaki system zabezpieczeń wypracować w ramach tych 2 struktur, czyli Unii Europejskiej i NATO, jeżeli chodzi o zabezpieczenie infrastruktury krytycznej i wrażliwej szczególnie, jeżeli chodzi o rurociągi i instalacje kablowe. Czy już państwo mają jakąś koncepcję w tym zakresie? Czy rozpoczęte są prace dostosowawcze w zakresie prawa europejskiego i rozporządzeń NATO? Czy to wszystko jest jeszcze przed państwem, bo to jest bardzo poważna kwestia, która dotyczy szeroko pojętego bezpieczeństwa? Nie tylko państwa, które państwo reprezentują, czyli Szwecji. Mówię generalnie o całej Unii Europejskiej i o tym, z czym musimy się zmierzyć w przyszłości. Bardzo dziękuję.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo dziękuję za podniesienie tej ważnej kwestii. W pełni zgadzam się z pani oceną sytuacji. Uważam, że powinniśmy czerpać z istniejących formatów współpracy. Powinniśmy czerpać z tych formatów, które już istnieją w ramach NATO i Unii Europejskiej, a także zapewnić ich komplementarność. Musimy zapewnić, że te formaty będą się nawzajem uzupełniały. Przechodząc do zagrożeń hybrydowych powiem, że najlepszym rozwiązaniem jest wspólne działanie i wzmacnianie naszej współpracy. Szwecja doświadczyła prób sabotażu. Rosyjskich, a także płynących z innych państw. Widzimy też, że Rosja podejmuje próby, żeby wpływać na demokratyczne wybory, które odbywają się w Europie. Na przykładzie Ukrainy widzimy też, że Rosja stara się wykorzystywać słabe punkty społeczeństw europejskich. Widzimy, że Rosja wykorzysta wszystkie środki, które uzna za przydatne, żeby osiągnąć swoje cele. Szwecja postawiła na zwiększenie obrony cywilnej, na zwiększenie odporności i na zwiększenie gotowości. Do wszystkich gospodarstw domowych w Szwecji wysłaliśmy pewną książeczkę. Tytuł tej książeczki brzmi: „Jeśli nadejdzie kryzys lub wojna”. Chciałbym poinformować wszystkich państwa, że ta książeczka została przetłumaczona na 10 języków, w tym na język polski. Ta książeczka jest dostępna w wersji cyfrowej on-line. Zachęcam, żeby państwo się z nią zapoznali. Podsumowując Szwecja uważa, że bardzo istotne jest zwiększanie odporności i zapewnianie gotowości.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Bardzo dziękuję. Teraz pytania zadaje pan poseł Szewiński, a potem pan poseł Zieliński.

Posel Andrzej Szewiński (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Ekscelencjo ambasadorze, panie przewodniczący, wysoka podkomisjo, sytuacja po rozpoczęciu pełnoskalowej wojny przez Putina doprowadziła do tego, że Pakt Północnoatlantycki nie był tak mocny, jak obecnie. Teraz mamy zaktualizowane plany regionalne. Mamy też 2 znakomitych członków – Finlandię i Szwecję. Czyli środowisko bezpieczeństwa jest na wyższym poziomie. Co do współpracy, to jest to taki kraj, w którym jest nie tylko słowo, ale również i czyny. Były podjęte działania. Byli wydalen rosyjscy dyplomaci. Były zamrożone rosyjskie aktywa finansowe. To są konkrety. Donacje są niesamowite, jeżeli chodzi o wsparcie Ukrainy. To są setki pojazdów pancernych i innych urządzeń wojskowych. To wiadomo. Oczywiście, także współpracujemy. Jeżeli chodzi o przemysł obronny czy o interoperacyjność, to w tych aspektach nie ma wątpliwości. Ale chciałbym zapytać o coś zupełnie innego. Z uwagi na fakt, że jest ocieplenie klimatu, niektórzy analitycy twierdzą, że III wojna światowa może się rozpocząć nie na Bliskim Wschodzie, ale właśnie na biegunie północnym. Chodzi tutaj o złoza oraz o szlaki handlowe. O to, kto je będzie kontrolował. Jakie działania podejmuje Szwecja? Jakie działania powinniśmy podjąć wspólnie, żeby zapewnić nasze bezpieczeństwo na tzw. High North? Dziękuję bardzo.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo dziękuję za to pytanie. Jak nadmieniałem we wprowadzeniu, Szwecja i Finlandia po dołączeniu do NATO sprawiły, że obszar północny Arktyki i północnego Atlantyku został połączony z obszarem Morza Bałtyckiego. Został połączony w jeden obszar operacyjny. To sprzyja zwiększaniu naszej gotowości w regionie Arktyki. Co więcej, to daje nam możliwości wspólnego zwiększania bezpieczeństwa w obszarze północnym. Wszystkie państwa arktyczne, oprócz Rosji, są państwami członkowskimi sojuszu. Szwecja i Finlandia mają duże doświadczenie w obronie swoich państw w tym trudnym środowisku i w tym trudnym terenie.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Poproszę jeszcze pana pułkownika Stacha.

Attaché obrony płk Anders Stach:

Uzupełniając wypowiedź pana ambasadora o perspektywę wojskową chciałbym podkreślić, że wszelkie działania podejmowane na dalekiej północy dotyczą zapewnienia zdolności. Chodzi tutaj o systemy wojskowe, o systemy broni. Trzeba zapewnić, że te systemy po prostu będą działać w tych warunkach, a personel wojskowy będzie w stanie podejmować działania w Arktyce.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Szanowni państwo, mam 4 zgłoszenia. W kolejności to są posłowie Zieliński, Strach, Andzel i pani posłanka Wiśniewska. Jeżeli mamy się z tym uporać w pół godziny razem z tłumaczeniem, to prosiłbym o zadawanie dość krótkich pytań i po jednym pytaniu. Bardzo proszę, poseł Zieliński.

Poseł Jarosław Zieliński (PiS):

Panie ambasadorze, wysoka podkomisjo, nie potrafię zadać jednego pytania. Będą 2 albo 3, ale krótkie. Nasze kraje mają inne doświadczenia historyczne. Dopiero bardzo realne zagrożenie ze strony Rosji spowodowało, że Szwecja po długim okresie neutralności postanowiła przystąpić do Paktu Północnoatlantyckiego. Dla nas ta decyzja była bardzo oczywista od bardzo dawna. Chciałbym zapytać pana ambasadora, na ile dzięki własnym działaniom Szwecji i dzięki obecności w NATO wzrosło realne poczucie bezpieczeństwa społeczeństwa szwedzkiego? Jak to wygląda w ocenie władz Szwecji? To po pierwsze. Po drugie, wspomniał pan o tym, o czym teraz dużo się mówi, że Europa powinna wnieść większy wkład w bezpieczeństwo kontynentu w ramach NATO. Jakie w związku z tym – jeżeli można prosić o doprecyzowanie – działania widziałby pan ambasador dla naszych krajów? Dla Szwecji, Polsk i innych krajów? Oczywiście, poza zwiększaniem nakładów na wojsko, bo to jest taki oczywisty czynnik.

I – jeśli można – prosiłbym, żeby pan trochę więcej powiedział o wojskowym potencjale obronnym Szwecji zwłaszcza, jeżeli chodzi o marynarkę wojenną i o bezpieczeństwo Bałtyku. Oczywiście, na ile jest to możliwe w formule otwartego spotkania. Wydaje mi się, że to jest ważny element, także z polskiego punktu widzenia. Nad tym się właśnie zastanawiamy. Myślę, że Szwecja oczekując gwarancji bezpieczeństwa może też sporo wnieść – i pewnie wniesie – ze swojej strony do wspólnego bezpieczeństwa kolektywnego. Dziękuję bardzo.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo dziękuję za te 3 bardzo ważne pytania. Mógłbym odpowiadać na nie przez całą godzinę, ale postaram się odpowiedzieć zwięźle. Oczywiście, rosyjska pełnoskalowa inwazja na Ukrainę miała wpływ na poczucie bezpieczeństwa panujące w szwedzkim społeczeństwie. Często jest mi zadawane pytanie, czego Szwecja może nauczyć się od Polski. Zawsze udzielam tej samej odpowiedzi. Szwecja może nauczyć się od Polski tego, że demokracji, niezależności i bezpieczeństwa nie należy uważać za dane na zawsze. Jednak wracam do kwestii poczucia bezpieczeństwa. Szwecja kładzie bardzo duży nacisk, żeby podejmować środki bezpieczeństwa, żeby podejmować odpowiednie działania we wszystkich obszarach swojego społeczeństwa. Dlatego kładziemy tak duży nacisk na obronę cywilną, na zapewnienie odporności i na zapewnienie gotowości. W tych dziedzinach Szwecja i Finlandia osiągnęły duże postępy.

Przechodzę do drugiego pytania. Co może zrobić Europa oprócz zwiększania swojego budżetu na obronność? Tu raz jeszcze chciałbym pochwalić Polskę za to, że daje przykład w tej materii. Uważam, że w tej chwili naszym obowiązkiem jest zwiększenie wsparcia dla Ukrainy. Nie tylko dlatego, że to jest obowiązek moralny. To jest również najlepszy sposób, żeby przeciwstawić się i zwalczać rosyjską agresję poprzez zwiększenie bezpieczeństwa. Wsparcie dla Ukrainy jest najważniejszym priorytetem szwedzkiej polityki zagranicznej. Ukrainie przekazaliśmy łącznie wsparcie o wartości 4,9 mld euro. Decyzją naszego rządu do 2026 r. prześlemy Ukrainie 2,3 mld euro w formie wsparcia wojskowego. Jeżeli spojrzymy na te państwa, które udzieliły Ukrainie największego wsparcia, to na pierwszym miejscu mamy – oczywiście – Stany Zjednoczone. Gdyby jednak połączyć wsparcie udzielone Ukrainie przez państwa nordyckie i bałtyckie, to te państwa zajmowałyby drugie miejsce pod względem wartości wsparcia wojskowego. Polska także udzieliła Ukrainie daleko idącego wsparcia. Nasze kraje razem pokazały, że zwiększanie takiego wsparcia i zapewnianie go jest możliwe. Pytanie o to, jaki wkład Szwecja może wnieść w obszarze marynarki wojennej przekażę attaché obrony.

Attaché obrony płk Anders Stach:

Dziękuję bardzo. Szwecja może zapewnić zdolności w obszarze bezpieczeństwa wojskowego w basenie Morza Bałtyckiego, ponieważ całe nasze wyposażenie wojskowe jest przeznaczone do tego, żeby funkcjonować właśnie w tych warunkach. Ważna jest świadomość sytuacyjna dotycząca wszystkich domen operacji morskich, czyli nawodnych, podwodnych, ale także dotyczących dna morskiego. Musimy mieć świadomość, jaką wiedzę na ten temat posiadamy, a także na temat naszych zdolności. Tutaj Szwecja oferuje dobrze wyposażoną marynarkę wojenną. Jeśli chodzi o domenę działań podwodnych, ważne są nie tylko okręty podwodne, którymi Szwecja dysponuje. Jest to także fakt, że tutaj wykorzystywanych jest 14 różnych systemów, które podlegają również władzom cywilnym. Jest to bardzo skomplikowany system. To także trzeba wziąć pod uwagę. Nasza marynarka wojenna dysponuje korwetami i innymi okrętami. Mamy jednostki marynarzy oraz piechoty morskiej. W ostatnich 2 latach zwiększyliśmy naszą zdolność bojową dzięki utworzeniu nowych batalionów.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Dziękuję bardzo.

Attaché obrony płk Anders Stach:

Czy mogę dokończyć?

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Tak. Ale proszę krótko.

Attaché obrony płk Anders Stach:

Chodzi nie tylko o wyposażenie czy aktywa, którymi dysponujemy w naszej marynarce wojennej. Ważne jest to, żeby dobrze się poznać. Żeby dobrze się znać i mieć do siebie zaufanie. Karlskrona i Gdynię dzieli zaledwie 320 km. Już ściśle współpracujemy i cieszymy się dobrą współpracą.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Dziękuję. Ponawiam apel o jedno pytanie. Mamy jeszcze 3 osoby. Pan poseł Strach. Bardzo proszę.

Poseł Paweł Strach (Polska2050-TD):

Dziękuję. Panie ambasadorze, cieszę się, że znów możemy się spotkać. Miesiąc temu gościliśmy w Sejmie pana Andreasa Norléna przewodniczącego Riksdagu. Razem z panem przewodniczącym Grzybem mieliśmy okazję spotkać się z całą delegacją szwedzką. Bardzo się cieszę, że także nasz parlament jest miejscem spotkań szerokiej sceny politycznej. To nie są wyłącznie spotkania rządowe. Spotykamy się także z formacjami opozycyjnymi, bo akurat w kwestii bezpieczeństwa jesteśmy ponad podziałami politycznymi. To jest nasza wspólna racja stanu. Zarówno Polski, jak i Szwecji, więc cieszę się, że po miesiącu znów się spotykamy. Moje pytanie brzmi: Jak z cyberbezpieczeństwem? W tym momencie mamy wojnę hybrydową. Głównie, jeśli chodzi o Federację Rosyjską, ale także

o ich sojuszników. W Polsce jesteśmy wciąż narażeni i spotykamy się z cyberatakami. Czy państwo mierzą się także z tym problemem jako państwo? Jaką mają państwo politykę w tej sprawie? Dziękuję bardzo.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo dziękuję za przyjęcie przewodniczącego Riksdagu w Sejmie. Nasz przewodniczący był bardzo zadowolony z tej wizyty. Był również bardzo zadowolony ze spotkania, które odbył w polskim Sejmie. Zapewniam, że wśród szwedzkich parlamentarzystów jest duże zainteresowanie wizytami w Polsce, w Warszawie. Nasi parlamentarzyści chcą się spotykać ze swoimi polskimi odpowiednikami. Widzimy to duże zainteresowanie i jako ambasada staramy się sprostać wszystkim prośbom. Przechodzę do odpowiedzi na pytanie o cyberbezpieczeństwo. Wydaje mi się, że ten temat mieści się w kategorii zagrożeń hybrydowych. Tutaj potrzebna jest współpraca w obrębie różnych formatów. Nie tylko formatów, które już istnieją – formatów Brukseli czy NATO – ale także formatów dwustronnych. Te działania – zagrożenia hybrydowe i zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa – obnażają słabości naszych społeczeństw. Rosyjskie działania ujawniają słabe punkty naszych społeczeństw. Widzieliśmy to, kiedy Rosja starała się wywierać wpływ na wybory w Mołdawii. Musimy uczyć się tych działań, które podejmuje Rosja, ponieważ Rosja będzie udoskonalać swoje metody. Dlatego my musimy również udoskonalać sposoby bronięcia się przed nimi i zwalczania rosyjskich działań, więc potrzebujemy więcej współpracy bilateralnej, a także wielostronnej w ramach istniejących formatów.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Andzel.

Poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ambasadorze, szanowni państwo, bardzo się cieszę, że Szwecja przystąpiła do NATO. To jest znaczące wzmocnienie NATO, szczególnie w rejonie Morza Bałtyckiego. Szwecja ma bardzo dobre siły zbrojne, w tym marynarkę wojenną, która ma bardzo nowoczesne okręty podwodne i korwety, a także lotnictwo, chociażby z myśliwcami SAAB JAS 39 Gripen. Mam pytanie w tym względzie. Czy Ukraina prosiła Szwecję o wsparcie w postaci nowoczesnych samolotów JAS 39 Gripen? Podejrzewam, że to na pewno by ich interesowało. Bardzo dziękuję za dotychczasową wszechstronną wojskową pomoc dla Ukrainy. Dziękuję bardzo.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo dziękuję za miłe słowa pod adresem Szwecji. Chciałbym również podziękować Polsce za całe wsparcie, którego udzieliła Ukrainie. Zwłaszcza za wsparcie logistyczne, które jest absolutnie bezcenne. Proszę pozwolić mi podkreślić, że tego wsparcia nie uważamy za zagwarantowane. Szwecja wie, że udzielanie wsparcia Ukrainie jest zależne od Polski pod względem logistycznym. Szwecja ma także małą jednostkę w Rzeszowie, która wspiera proces przekazywania wsparcia pod względem logistycznym. Jak już mówiłem, całkowite wsparcie przekazane Ukrainie przez Szwecję to niemal 5 mld euro. Przekazaliśmy wsparcie w różnej postaci. Przekazaliśmy np. 50 pojazdów CV90. Wnieśliśmy także swój wkład do zdolności morskich. Ukraina podniosła kwestię samolotów JAS Gripen. Szwecja przekazała już inne samoloty bojowe. Przekazała Ukrainie samoloty F-16. Gdyby ukraińska armia była wyposażona w różne samoloty bojowe, pojawiłyby się pewne komplikacje logistyczne związane z ich obsługą. Dlatego nie ma jeszcze decyzji szwedzkich w sprawie samolotów JAS Gripen. Szwecja będzie kontynuować przekazywanie wsparcia Ukrainie wraz z innymi państwami nordyckimi i bałtyckimi oraz z Polską. Nasze państwa, jak widać po procencie PKB przekazywanym na wsparcie dla Ukrainy i na zbrojenia, znajdują się w ścisłej czołówce państw wspierających to państwo.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Pan pułkownik. Poproszę zwięźle.

Attaché obrony płk Anders Stach:

Szwecja uczestniczy w programie szkoleniowym dotyczącym samolotów bojowych. W tej chwili część dotycząca samolotów bojowych JAS Gripen została wstrzymana ze względu na to, że obecnie realizowana jest część dotycząca samolotów F-16.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Dziękuję bardzo. Ostatnie pytanie. Pani posłanka Wiśniewska. Ale proszę nie odchodzić, bo potem będę jeszcze miał ciekawą rzecz do ogłoszenia. Bardzo proszę.

Poseł Aleksandra Karolina Wiśniewska (KO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, może zadam pytanie i dla szybkości bezpośrednio je przetłumaczę.

Szanowni państwo, zadałam pytanie dotyczące przemysłu kosmicznego, a szczególnie ewentualnych aplikacji cywilnych i obronnych oraz przyszłości szwedzkich inwestycji w przemyśle kosmicznym. Dziękuję.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo dziękuję. Jeśli chodzi o nasze zdolności w przestrzeni kosmicznej, Szwecja osiągnęła tutaj duże postępy. O środkach podwójnego zastosowania trudno jest mi podać szczegóły w tym formacie spotkania. Szwecja jako sojusznik w ramach NATO z pewnością może mieć swój wkład w dziedzinie innowacji, a także technologii, zwłaszcza w programach kosmicznych. Jesteśmy chętni do zacieśniania naszej współpracy z Polską w tym zakresie.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Dziękuję bardzo. Miałem do ogłoszenia rzecz, o której powiem za chwilę, ponieważ właśnie pojawiła się wiadomość, że na Bałtyku rosyjski okręt wojenny wystrzelił do niemieckiego, do NATO-wskiego samolotu rekonesansowego. To jest dość ważna informacja.

Natomiast, szanowni państwo, dziękuję panu ambasadorowi. Myślę, że mieliśmy bardzo dobrą i długą dyskusję, która przyniosła nam wszystkim sporo wiedzy. Mam także do ogłoszenia, że na następnym posiedzeniu Sejmu – jeszcze przed świętami – prawdopodobnie 18 grudnia, tj. w środę, czyli w pierwszym dniu posiedzenia, o godz. 12:30, będziemy gościć – być może na wizycie pożegnalnej w polskim Sejmie – pana ambasadora Marka Brzezińskiego. Myślę, że to będzie dobre spotkanie. Oczywiście, zaprosimy na to spotkanie wszystkich członków Komisji Obrony Narodowej.

Jeszcze raz bardzo dziękuję, panie ambasadorze i panie pułkowniku. Szanowni państwo, do zobaczenia za 2 tygodnie. Myślę, że polsko-szwedzkie braterstwo broni będzie się rozwijać w najbliższych miesiącach i latach. Dziękuję bardzo.

J.E. ambasador Andreas von Bekerath:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, członkowie podkomisji, chciałbym podziękować za możliwość omówienia tak ważnych kwestii. Wspomnę o jeszcze jednej, być może najważniejszej rzeczy. Przypominam, że wszyscy członkowie Komisji są zaproszeni na świętowanie wieczoru świętej Łucji w luterańskim kościele św. Trójcy. Mam nadzieję, że zaproszenia do wszystkich dotarły. Mają państwo jeszcze czas, żeby dotrzeć na godz. 18:00 na te obchody.

Przewodniczący poseł Marcin Bosacki (KO):

Zamykam posiedzenie. Dziękuję państwu bardzo.